

The Project Gutenberg eBook of Liesilauluja, by L. Onerva

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Liesilauluja

Author: L. Onerva

Release date: July 1, 2005 [EBook #8431]

Most recently updated: June 12, 2013

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LIESILAULUJA ***

Produced by Robert Connal and the Online Distributed Proofreading Team.

L. ONERVA

LIESILAULUJA

HUURRETTA

HARMAAT PÄIVÄT.

Yön taivas seestyy, käypi jälleen pilveen, ja aamut nousee, illat pimenee, ja ihmislapset itkee, hymyilee ja vaihtuu vaihtuessa helteen, vilveen.

Ma liiaksiko kerran hymyin, itkin ja liiaksiko tahdoin, taistelin! On laannut riemu, laannut murhekin, ei kyynel vierä poskipäätä pitkin.

En ole onneton, en onnellinen.
On harmaat päivät, liikkumattomuus.
Jäähangen alla uinuu vanha, uus,
yöhelmassa sen hämärtävän sinen.

Oi, lumimaisemien tyynet taulut, pois sielustani menkää, mieluummin kaikk' otan vanhat myrskyt takaisin ja vanhat kyyneleet ja vanhat laulut!

HÄMÄRISSÄ.

Mun pirttini soppea valaisee vain lieden hehkuva palo. Surullista mieltäni miellyttää sen himmeä, häilyvä valo....

Ja ruutujen takana talvinen maa niin vienosti hämärtäypi.... Lumikukkaset kasvavat akkunaan, tarun haltia tanhuita käypi....

MUMMO.

—Sano, mummo, miks silmäsi välke on lauha kuin lapsosen?

—Usein laskevan päivän rusko on nousevan kaltainen.

—Sano, mummo, miks äänesi helke niin lämpöisen läheltä soi?

—Usein muiston ja toivon virsi yht' armaasti soida voi.

VARJOT.

Varhaistumma iki-ilta, varjot mailta kaukaisilta seuraa mua, ja ma heitä, heitä—ennen eläneitä.

Yöstä kurkoittaa ne mulle avutonta lapsenkättään, ja ne huokaa: »Tulee turmaan tahtomattaan, tietämättään!

Olet, lapsi, taattos kuva, hiillos yössä tummentuva, olet maammos orpo muisto, karreks jääpä uhripuisto!»

SYKSY.

Syyskultiin kellastuu jo raskain heelman puu, ja tähdet syttyy lakastuksen yli. Maan sydän yksin lyö kuin täyttymätön työ, vaikk' onkin kylläisyyttä täynnään syli.

Suur' Saavuttamaton sen unelmissa on, ja luonnon kellot ikävätä soivat pois ijäisyytehen.... Ja alttarille sen se uhraa loistonsa, min hetket loivat.

Soi kielet hyisen veen ja tuulikanteleen, ja tuhatlukuvin lehdet lentää puista Ma niiden tuskaisaa kun kuulen laulantaa, en omaa orpouttain enää muista.

Ma sitä muista en. Kuin pisar merehen, kuin tähti aavan avaruuden helmaan niin hukkuu murheeni, niin vaipuu lauluni syksyn suureen suru-runoelmaan.

KOTI.

Koti kaukainen, armas, mi syliis mun synnytit kerran, koti kadonnut, kaunis, ole siunattu nimehen Herran!

Koti tuskainen, ankee, koti rauhan aarteita vailla, olet ainoa keidas elon muistojen korpimailla!

Kuin korkea tähti yli kaiken halvan ja karkeen sa yössäni loistat, pyhämieltä luot päiväini arkeen.

Elon murheeni kehto, yhä tuutuusi tummaan halaan, kuin hartaustempliin ma suruiseen muistohos palaan.

PAI KOIRANI MUN...

Pai koirani mun.... Miten silmäsi sun on uskolliset, syvät! Sa et pettäisi, sa et jättäisi, kuten tekivät ystävät hyvät....

Pai koirani mun.... Nyt silmäsi sun kuin ongelmoita kysyy: sinä ymmärrät vain ystävät, jotka ijäti

yksinä pysyy....

ENSI LUMI.

Ensi lumi!

Jähmettyvään

saartuu taivas pilvenlonkaan.

Emo Maa käy uneen syvään,

painuu kyyryyn kypärälleen.

Ensi lumi!

Uusi jälleen!

Kuinka mones se jo onkaan!

Kulkee ohi kuuran siltaa monta tummaa talvi-iltaa.... Lankee mieleen härmän hunnut, kodin-, orpouden-tunnut, vanhat haaveet luota lieden, muiston tuoden, toisen vieden....

Putoo ensi lumen myötä sieluun muiston lumikukat.... Ammoin kuolleet maammot, taatot saapuvat kuin pilvein saatot.... Monta mykkää talvi-yötä kurkistaapi akkunasta, pyhäisiä joulu-öitä, jolloin ruudun takaa salaa nietoksesta orpo-rukat katsoo joulukynttilöitä, jolloin sydän kotiin halaa mieron tietä kulkemasta....

Lumi umpeen polut sataa eksyttäen syöntä monta, tehden monta koditonta.... Mutta lumen tuolla puolla yläisellä taivahalla tuhat kulkee linnunrataa; ne on teitä eksyneiden, tähti-usvaa enkeleiden, joiden osa tähtein alla oli lemmen vuoksi kuolla.

Nyt he, henget eri tähtein, rientää aina siitä lähtein halki ikuisuuden iltaa iki-ikävänsä siltaa tähti-lemmittynsä luoksi kertomaan, he miten ovat lepyttäneet vallat kovat: kuollen, toinen toisen vuoksi....

Putoo kylmää valkovihmaa varhaistalven hämärihin, kukkasille elon puiston.... Talvi talven jälkeen putoo. Nousee aatos: Miksi? Mihin? Kohtalotar päämme päällä elon, kuolon lankaa kutoo.... Mutta sydämessä täällä kiertyy niinkuin hopeerihmaa unikuuraa mielikuvain hunnuks heille, kadonneille, tähtiseppeleitä muiston kuollehien kukkain teille, unhotettuun, unhottuvain....

SALAINEN SYY.

Tuskani syytä en tohdi ma sanoa kenellekään....

Lohtua en voi toivoa, anoa, tuskani syytä kun tohdi en sanoa

Orvoksi jään, ijäti vaille ystävää, kotia....

Osani yksin on taistelut sotia elämän tään.

Tuskani syytä en tohdi ma sanoa kenellekään....

ONNEN OVI.

Kerran sykki mua varten syvä, lämmin ihmispovi, kerran oli mua varten avoimena onnen ovi.

Ma en hullu ymmärtänyt; sydämeni tuskan peitin, oven työnsin oudon kiinni, ystäväni ainoon heitin.

ORPO.

Voi eron taakkaa!
Joka päivä sen painoa lisää.
Sua orpo ma itken
kuin lapsi itkevi isää.

Ma kyynelin kuljen elon pimeää, pilvistä kujaa; Sun turvaasi kaipaam, kädenantoas hellää ja lujaa.

Ja silmiäs itken ja äänesi helkettä hyvää. Voi eron taakkaa, voi orpouuttani syvää!

HUURRETTA.

Kylmät, valkeat lumikkokiteet latuja laittaa, somat, särmäiset sokkeloni teet taruja taittaa jäisehen veteen, pintaan aution joutsenlammen, oksihin tammen, harteille, hiljaisen, nukkuvan tarhan Sieluni eteen valkeat höytyvät kuvia kutoo, kuvia herkkiä haaveen ja harhan.... Talven säähän suven kyynleet satuina putoo, käyden jäähän....

OI ÄITI!

Eräänä suruisena iltana suurkaupungissa.
(Marcel Martinet.)

Oi äiti, en taida rakkauttani ilmituoda, en sanoa mitään; sen saat sinä anteheks suoda: ei sellaista sanota. Sua rakastanhan niin äärettömästi. Miks olet niin kaukana? Oi, luokseni saa, kipeästi sua kaipaam, mun syömmei kärsii....

Oi äiti, ma lempinyt oon, sitä ainakin kuvitellut. Myös he, nuo naiset, nuo hempoat hairahtuvaliset, tummat ja vaaleet, he luulivat samoin, ei pahoja olleet he kutkaan mun lapsensyömmelleni, mi palkaksi lemmei polot armahat tuskahan syöksi: ei rakastanutkaan.

Tuo täytyi sanoa heille, he kärsivät siitä, eivätkä ymmärtäneet; ja sentään ei kironnut kukaan, ei

kantanut kaunaa. Mut tyhjäksi jäin, soluin kaarnana virran mukaan.... Oi äiti, mun syömmeni kärsii....

Oi äiti, oon kaupungissa, sen turulla tuomitulla; niin kylmä on mulla, on syömmeni sairas.... En miehiltä lohtua löydä, ei sydäntä, sielua suoraa heillä: peljäten pettyä elämän teillä he pahoiksi asestuvat.

Näin kulkea pakko on väkevän lailla kuin mitään ei sielu ois vailla, tuo sielu, mi kärsii, oi äiti, kuinka se kärsii....

Oh, aivan pieni ma oon yhä vielä ja turvaton, mun syliisi ikävä on, oi äiti, mua otsalle suutele hiljaa kuin ennen, ja sävelellä mua vienolla tuudita, hellä! Mut tuskaani viihdyttää et enää voi, se ainiaks itkemään jää, se pisaroi verta ja pisarat hitaasti kierii, en muuta ma tee kuin katson, kuinka ne vierii....

Näät nyt, miten hauras ma olin.
Miks päästit mun maailmaan yksin!
Emon armahan arvoa
tiennyt en lähteissä silloin.
Oi äiti, nyt tiedän ja kärsin....

Tule äiti, ma pelkään! Mua miehet ei tunne, tylymielin he vierovat mua, pahat naiset mun vyöttävät vieden kunne ma itse en tahdo. Oi tule, ma pelkään.... Sun lempeksi yksin on hyvä, ijät kestävä, syventyvä. Oi tule, mua kuolema vaanii, oi äiti, mun syömmeni kärsii....

Minut helmaasi sulje kuin ennen lasna! Ujo, hiljainen lapsi ma olin, sen muistat, en leikkinyt paljon. Ota luoksesi taas, käsivarsille nosta ja kantaos kauas pois! Taas kehdoissa pienessä uinun ma niinkuin muinoin, ja kaihtimet valkeat, vanhat yli unteni kumartuvat, myös niiden kuluneet kuvat, nuo leikkivät lapset ja perhot.... Oi, kultaiset muistot! Oi äiti, oi äiti, sydänkäpysi kuolee, tää vankila tappaa hänet! Tule pian, mun syömmeni kärsii....

Tule pian, oi äiti, emo kallehin, helmasi avaa, taas raoita mulle sadun huntua punertavaa; unelmoida ma mielin ja vaipua uneen.... Elon aavikon polttava hiekka vedet silmästä hiertää; unelmoida ma mielin ja sitten kuolla. Tule, vie minut pois, ota luoksesi, lempee, mi osaat anteeksi antaa, siks että oot kärsinyt, saanut tuskia kantaa, siks että oot äiti. Ma kaipaen anteeksi-antamusta, sun suutelos armaan valkeaa siunausta. Tule luokseni, äiti, mun syömmeni kärsii....

PALKOVENHOLLA.

Olen heitetty yksin, yön aution selkään.
Voi, maailma, kuinka sun yötäsi pelkään!

Lien aavalla keinuva kaarnankuori, meri yllä ja alla kuin vyöryvä vuori!

Lien kaislanen taittuva talven tyrskyyn, laps palkovenholla eksynyt myrskyyn.

Ei ystävän kättä, ei tähteä, rantaa!
Syvyyden helmaan matkani kantaa.

TAKATALVI.

Oi valhe-unta varhaiskeväimen!
Sit' irti sydämestän saa ma en.
Siell' yhä alla lumihunnun, jään
tuo mennyt päivä soittaa säveltään....

Ja virpi kuollut poveen päivien valittaa sieluun jäytän, nälvien: tässä ainut toivo köyhän kylväjän, vei takatalvi viljat elämän!

YKSINÄISET.

Kuin aaveet käymme elon mailla näillä ja tuomittuina yksinkulkuhun, mut kuormaa kahden eest' on olkapäillä: ma vuokses kärsin, puolestain sa mun.

Niin lähellä ei ystävänsä kenkään kuin me kaksi yössä sydänten, mut huojentaa ei salli onnen senkään elomme taakkaa murhe yhteinen.

VANHA KANTELO.

Niin kummalta tuntuvi sielussain kuin ois se taas onnen puolla, kuin kielet vanhojen aikojen taas alkais humista tuolla.

Ma kuulen sointuja rinnastain taas pitkien vuosien takaa, otan esille onneni kanteleen, mi jo hyljätyn unta makaa.

Ma katselen vanhaa ystävää, ja mielehen muistoja herää, univarjo liittyvi varjohon ja soinnut sointuja kerää.

Niin kummalta tuntuvi sielussain kuin juhli se joulun alla, kuin olisin löytänyt onneni taas, min hukkasin maailmalla.

TALVIKULKUSET.

Istumme ajan orhien reessä, yö on yllämme, kuilut on eessä.... Raukat me rientäjät, minne vie tiemme? Päiväkö puolella huomenna liemme vaiko on hautamme syvänteessä!

Matka vierii, reen jalas luistaa.... Maantien kuuset menneitä muistaa: paljon ne näkivät, ei vielä tätä, että näin suur olis vääryys ja hätä. Hiljaa ne lumista hiippaansa puistaa.

Kuuluu kulkuset uuden vuoden.... Uuden turman vuodenko tuoden vaiko, ah, päivät jo autuahammat

parantain kaikk' elon entisen vammat, uuden maan sekä taivahan luoden?

Orhit kiitävät kuoleman teitä, myöhäistä enää on hillitä heitä! Minkä me kylvimme, saamme nyt niittää. Syyimme tää lunnaaks jo riittää, jo riittää, korkea Sallima, armahda meitä!

Kumisee kulkuset talvi-illoin....

Milloin ne vienommin helkkyvät, milloin?

Milloin aukeaa tähtien syli

uuden, kauniimman maailman yli?

Ihmiset, katsokaa tähtiin silloin!

Hehkuvat Salliman kirjojen kiilut niinkuin ihmishenkien hiilut. Hellemmin taivoa kirjailkaatte! Lempeinä lempeän tähden saatte, pyövelin pyytein pyövelin piilut!

MUISTO SYTTY.

Muisto syttyy, vielä kerran, valaisten kuin ennen, lepattaapi hento liekki iki-yöhön mennin. Poltettu on kaikki, syttä jälellä ja pimeyttä.

Muisto syttyy, tuikkaa sumuun sammuvaisen aivon niinkuin tähti etähinen yöhön hylkykaivon, valhe vankirotkon suuhun, riemun hulluus hirsipuuhun!

LIEDEN LUONA.

Asun autiossa palatsissa kera armahani henkikuvan. Hiljaa liekuttelen mielessäni lemmeäni tyhjän tuulentuvan.

Täällä mielikuvain kartanossa, tääll' on koti korkee toivojemme, täällä ijät istumme näin rinnan, ijät kirkkautta säteilemme.

TULE YÖ!

Tule yö, tule yö, sinä armas ja lempeä yö, joka tunnet parannusyrttien tiet, joka sielun päivän poltteesta viet pois viileään tyhjyyteen! Tule syvälle sydämeen suur' hiljaisuus, min onnessa hiljentyy elon syytös ja syy, min helmassa heljentyy elon aurinko uus!

Tule yö, tule yö, kuin tuskien jälkehen suru, jumal-aattehen lahjoista kallein! Miten rakastivatkaan jumalat heimoa hetken tään ijäisyys-itkunsa sallein ihmisen matkaan!

Tule suuri ja lempeä suru, sa, jolle on kallista kaikki, elon haurahin, hukkuvin muru, sa kohtalon korkeus, syvyys, yön impi, otsalla rauha ja ääretön hyvyys.

Tule yö, tule yö! Et lyödyn mieltä sa lyö. Uni, kuoleman kaksoissisar, vie vierille viileäin vetten ja alle ilmojen aavain, tuo voidetta polttohon haavain! Oi tiedänhän, etten ma muuten löydä, ah, rauhaa kuin suudellen huntuas lauhaa! Tule yö, tule yö, et lyödyn mieltä sa lyö!

JAURI JA HELJÄ

JAURI JA HELJÄ.

Jalo Jauri, sankar suuri,
Iki-Heljä, Herran nainen,
nuo on helmet Turjan heimon,
joista haastaa heimokannel
halki aikain kaikuvainen:
Yhä täällä he kulkee, vaikka ei näy he,
yhä toistaan ja rauhaansa etsien käy he.
Jos saavat he sen,
se hetki on heimomme valkeuden!

Ylenivät yökköin maassa
untien urho, Jauri jalo,
nuori Heljä, heimon kukka,
onnenpaiste orjakansan,
armas niinkuin aamun valo.
Kuin kaksoistähtöset toisiaan varten
he luotiin tahdosta kohtalotarten.
Polo Turjan maa
jo valtias-aikaansa vartoa.

Ja he lempi toisiansa,
satu-neiti, sankar valon,
ja he loisti niinkuin tähdet
yli pitkän Pimentolan,
Sariolan summan salon.
Näin kuiske käy yöstä, mi kirkkaita kiittää:
valon heimoa suurta he kerran siittää!
Mut lempi on yö
ja sokeudella se uhrinsa lyö.

Kantaa jalo Jauri kalpaa
eestä kansan yössä hankein.
Samoo voittoretkeltänsä
kimaltavain kilvin, töyhdoin,
kera hohtovöisten vankein.
Ja jäljessä urhon käy koko kansa
urotöitään laulain ja kunniatansa:

Kuninkaamme hän on,
hän Turjan auttavi aurinkohon!

Pahat kielet neittä pauloo:

Jo sun jalo Jauri hylkäs,
sievän Siiran, armaan Aarian,
vanki-orjan, orja-neiden
vierellä nyt viihtyy ylkäs!

Ja Heljä hän nauraa ja itkee ja suuttuu,
ja mielensä tummuu ja mustaksi muuttuu.

»Hän hylkäs mun!«

Voi, häpeää, murhetta unhoitetun!

Ilkkuu impi: »Orjaa lemmit!«

Sinkoo sulho: »Lemmin, lemmin,
siron, nöyrän Siira-orjan
sekä valtiatar Aarian
välillä vain enää emmin!«

Näin Heljä: »Siis tiedä, jos herjasit mua,
mun lempeni ammoin jo herjasi sua,
sun kanssasi vain
ma karkelin, kyllin jo leikistä sain!«

Ja hän katsoo alta kulman
jumalien julmaan Jauriin,
ja hän näkee peikon pahan
sulhossansa, pakoon suorii,
karkaa lailla aran kauriin.

Ja Jauri hän viettävi voittonsa juhlaa,
hän leikkivi, laulavi, lempeä tuhlaa
ja maljoja juo
ja uhmansuukkoja vieraille suo!

Havahtuivat Iki-Taatot

tai vähillä, turman nähden,
jyrähtivät tuomionsa,
kirjoittivat tähtiin kirot
ihmisluonnon heikon tähden:

He nousseet on taivaan tahtoa vasten,
tosi tulkohon leikistä tuhmien lasten.

Ijät itsekseen

he käyköhöt, outoina toisilleen!

Hiipii luo jo hieno Heljä:

»Omas olen, vaikka orja!«

»Et sa ole oma Heljä,
tuosta tunnen oman Heljän,
ettei mua lemmi sorja!«

»Sua lemmin, ah, Heljä, mun armaani ankein!«

»Ole Jauri et, Jauri on orjana vankein!«

He on sokeat, voi!

taru tumma tää Turjalle suurelle soi.

Heljä, kovan onnen orja,
heittää helyt, hylkää suvun,
häipyy yksin tummaan yöhön
vyötettynä pakkopaitaan,
kaapuun katujoiden puvun.

Näyt kummat hän näkee, hän tukkaansa raastaa,
hän sankarisulhosta suuresta haastaa:

»Te porttinne nää

hänt' ylhäistä varten, oi, ylentäkää!«

Jauri, rakkauden sokko,
riisuu kypärän ja kalvan.
Sydämensä päivää etsein

painuu Turjan pimentoihin
lailla vaeltajan halvan.
Hän kanteloon vaihtavi jousen ja miekan.
Näin soitto soi sokean kanteleniekan:
»Tule syliini mun,
sa varjo kaunihin kadotetun!»

Iki-Heljä, Herran nainen
teillä parannusta saarnaa:
»Laupiaat ja nöyrät olkaa,
ettei ylpeyden laine
niele elon onnen kaarnaa.
Mun katumustaakkaa täytyvi kantaa,
siks kunnes hän saapuu ja anteeksi antaa,
valon sankari tuo,
tuli Herran, mi surmaa ja uudeksi luo!»

Jauri, kaihon kannelniekka
suree sydämensä paulaa,
maita matkaa, uupuu, vaipuu,
murtuneena, hapsin harmain
yhä lemmeänsä laulaa:
»Niin kauan on arvoa, ah, elämällä,
kuin kaunis on Heljä maan pinnalla tällä!
Tule syliini mun,
sa varjo kaunihin kadotetun!»

Vyöryy valon jumalasta
saapuvasta ylhä maine.
Ikävöipi Iki-Heljää,
ihannetta ihmismuodon
laulu niinkuin meren laine.
Ja jäljessä laulajan käy koko kansa
kera itkien untaan ja murhettansa:
»Tule syliini mun,
sa varjo kaunihin kadotetun!»

Sinis kaikuu Jaurin kannel,
kunis hehkuu Heljän usko.
Välillänsä yö on väljä.
Niin he kiertää toisiansa
niinkuin aamu-, iltarusko.
Yhä täällä he kulkee, vaikka ei näy he,
yhä toistaan ja rauhaansa etsien käy he.
Jos saavat he sen,
se hetki on heimomme valkeuden!

VALOHÄMYÄ

PIILIPUU.

Vieno, himmee, hopeainen, haviseva haaveen puu, nuoruus-unelmani lainen, yli virran kumartuu.

Meri kutsuu, laine laatii, vetää vuolas salmensuu, raita vapaan rannan vaatii, ikäväänsä harmaantuu.

Härmä vesipeilin peittää, nousee valju, kylmä kuu. Talviyöhön varjon heittää pitkä, jäinen piilipuu.

LÄHTEET.

Heleinä hersyvät, virtoina vierren, jälleen kyynelten yö-syvät lähteet, vierivät virrassa kultaisin helmin muinaisen onneni viimeiset tähteet.

Kultaisin helmin, tuikkivin tähdin muistot kalvossa päilyen uivat, kaikki ne nousevat lauluin ja kuvin, unelmat, jotka jo unhottuivat.

Kaikki ne kiertyvät seppeleen lailla ympäri kaihoni aurinko-haamun: yhtä on armas se ehtoossa elon kuin oli koitteessa alkavan aamun.

KEVÄT-UNTA.

Ilman hämylaineet hienot, puiden punerrukset vienot huolii himmenevän maan kevät-untien purppuraan.

Taivaan kantta leuto-säinen soutaa tähti yksinäinen, niinkuin pursi hopeisen suvi-öisen joutsenen.

Haaveet heijaa maassa, puussa, suvihaaveet huhtikuussa. Helähtelee herkkä jää, pajun virpi värähtää.

Oksat unelmista taipuu, onnen odotusta vaipuu. Taivas kuulas yötä maan syleilee kuin armastaan.

VARJOON PAINUJA.

Näähän, näähän mun otsallain on tuskan ja kuoleman hiki, anna mun yksin yöhön mennä, astuit jo liian liki!

Anna mun varjona painua hiljaa korpehen humisevaiseen mättäälle vaipua, ruohona herätä aamuhun sunnuntaiseen!

KUU VALKEA KÄY...

Kuu valkea käy yli kattojen kimmelpintain vait, ympäri yhä.... Yön suojeleuspyhä hän on sekä kärsiväin rintain.

Kuu valkea käy, tulijumala tyyni ja lempee.... Ovelta ovelle, povelta povellet valahtaa vaippansa hempee.

Kuu valkea käy kuin kuoleman siunaus kulkee Täht'yön salahuntuun, olon autuaan tuntuun hän raukeat silmät sulkee.

SOUTAJA.

Muistelen tähtiä menneen talven, silmiä kultaiseni. Poies multa silmäinsä loiste ijäksensä meni.

Soudan, soudan viherjää vettä, kuuntelen laulua laineen. Turhaksi tunnen elämän onnen, turhaksi maallisen maineen.

Olipa mullakin köyhällä kerran kartano kauneinta kultaa. Nyt on mulle maailma kaikki mustaa turvemultaa.

Soudan, soudan viherjää vettä, ruuheni vaipuu, vaipuu. Hiljaa, hiljaa solisee viileen lainehen laulava kaipuu.

SUVILEMPEÄ.

—Tyttöni, tyttöni kultatukka,
särkijä sydänten!
Miksi sa armas auringonkukka
hymyät kaikillen?

—Lienen ma nuokkuva nurmenukka
taittuva tiellesi sun!
Varsani, varsani mustasukka,
miksi sa muserrat mun?

UNEKSIJA.

—Halla hyyti uni-kukan hauraan.

Uneksija, herää, tartu auraan!

—Ah, en voi, en enää koskaan herää.
Itken unelmani kultaterää....

MAININGIT.

Mainingit vellovat puolehen maan, hiekkarantahan rauhaisaan, raukeaan uupuen uinailuun hellepäivänä heinäkuun.

Vaieten vierivät viestit veen rannan raitojen siimekseen, tarinat hyskyjen hämärtyväin auringon läikkänä kimmeltäin.

Vasta kun yö saa ylitse maan, havaa haltiat haudoistaan himmeään siintoon, helmihin kuun lainesormien soitteluun.

Silloin ne yöllistä purjehtijaa
Vellamon virsillä tuudittaa.
Jäävät jäljet laulelon tään
ainiaks sieluunsa kimmeltämään.

KUIN SYKSYN PÄIVÄ HIMMEE...

Kuin syksyn päivä himmee elonkehrä painuu päin iltaa ikuista ja helmaa maan, kuin pisar, lehti, tähti, hetken helmet kaikki, pois raukeaa se rauhan Nirvanaan.

Ah, autuasta heittää tiedon, tahdon taakat, vajota, sulaa sieluun suurempaan, tummuuden siivin soutaa ikuisuuden yöhön, kadota kaikkeuden unelmaan.

FINGALIN LUOLA.

Katveessa kalpeassa basaltti-pilarikon, siinnossa jäisen sinen unta ja taikaa on. Soiluvat, soljuvat alhaalla aallot muistojen laulelon.

Rotkojen seiniltä hohtaa sieluja helmien, kuultaa himmeät haaveet vuosien myrjaadien. Tippuvat, tippuvat kyyneleet kylmät puikoista pylväiden.

Kuilujen yöstä soi kuin kellojen helinää. Pisarten ikuinen itku paasille soimaan jää ollutta, mennyttä, kristalli-kukkain kelmeää päilyntää....

MEDUSAN PÄÄ.

Sinä olet turmellut sukuni suuren isästä lapseen, langennut raskaana lumena murheen hapsesta hapseen, hiiltänyt haaveen, tahdon ja kunnon myrkyllä salaisen turmion tunnon! Katson ma kunne, aina ma nään Medusan pään!

Tappanut olet jo taattoni armaan, minä lien toinen; jokainen on, ken kasvosi näki, tahtosi loinen!

Orjana jaksa en enää ma nousta,
käyttää en heimoni kalpaa, en jousta.
Herpoaa käsi, kun eessäni nään
Medusan pään!

KOLME TYTTÖÄ PIENTÄ HE SURMASI...

(Maeterlinck.)

Kolme tyttöä pientä he surmasi nähdäkseen, mitä kullekin oli kätkeyty sydämeen.

Oli ensimmäinen onnea tulvillaan; veri maahan pirs kui ja katso, kasteesta sen kolme kohosi pystyyn käärmettä kähisten.

Oli sydän toinen hyvyyttä pelkkää vaan; veri maahan pirs kui ja katso, kylvöstä sen kolme kasvoi karitsaa kaunoista nitullen.

Oli kolmas onnettomuutta tulvillaan; veri maahan pirs kui ja katso, hurmeeseen kolme enkel-lastaa laskeui polvilleen.

SIMPUKKA-SYDÄN.

Ah, sydän, turhaan kuoloas oon surrut.
Vain kasvaaksesi hetkiseksi murrut!

Sa helmen sait, kun surun kuorees sulit, sa kadotit, ja kauniimmaksi tulit.

Näin jumalille lempikorun loit sa, pololle haltijalles aarteen soit sa.

Sa simpukkani sairas, kiitos sulle, ah, tuskastakin, jonka tuotit mulle!

Kuink' oisin sua ilman köyhä, pieni!
Sun kanssa jumaloihin kulkee tieni.

AAMUKUVA.

On aikainen aamu.
On auringon varhainen valtakunta.

Elo elpyy ja nuortuu. Käsivarret Maa-emon sorjina suortuu; se on heräävä lapsi, min itkusta vielä on kostea hapsi; oli yöllä se nähnyt synkeää unta, sitä säikytti haamu; mut aavehet kauhun jo armaassa aamussa unhottuivat.

Yön usvat nyt uivat sen yllä kuin satujen välkkyvä perho, kuin auer ja ruskoisten hattarain verho, kuin kaaret kaunihin uhrisauhun....

Ne nousee liepeiltä lempeäin lehtoin kuin puolesta lempeäin elämän-ehtoin; oi, että taas kukkia tulvis maa ja tuoksuis yrtit ja ruusut aukeis ja siivet kantaisi taivojen taa ja kaikki maailman kahlehet laukeis...!

On aikainen aamu Valo leikkii ja läikky, uni väistyy ja väikky.... Ja kangastus kaukaisen, armahan kuvan ui silmissä autuaan havahtuvan.

TULPAANIT.

Tulpaanit nuokkuvat naljaten naurain, syttyen riemuhun sydämin haurain, kaivaten kaunetta maljakon, korin, näyttelypöytiä markkinatorin.

Palvovat liekkejä varjojen mailla auringon tyttäret aatosta vailla, keinuen, kirmaten keskessä pauhun, katveessa sähköjen, kierteessä sauhun.

KORENNOT.

Korennot heijuvat hehkussa illan yllä kuuluun, viihtyvän veen lailla siintävän smaragdi-sillan kortepylvästä kortteeseen.

Säteistä painuvan päivän luotu, kultainen perho, hetkesi lyö: keinuvan lumpeen umpussa suotu sulle on hauta ja ikuinen yö!

Värisee rusko, kauneusmurhan partaalla niinkuin se vaikerois. Itken kuoloa korenon turhan, ruskon myötä mi raukee pois.

ANDALUSIATAR.

(Musset.)

Povi niinkuin syksyn salo, silmä niinkuin musta pii, hipiällä kalvas palo: tuo on Barcelonan valo, markisitar d'Amaëgui!

Katseillansa säihkyvillä syttää joka sydämen! Mun hän on, mun yksin, sillä säilällä ja sävelillä suloistani suojelen.

Mun hän on tuo kuuma kukka, ripsisilmänsä on mun, jalankaarre, silkkisukka ja tuo tumma hulmutukka, laineisiin min uppoun.

Mun hän on tuo joutsen vieno, uiva utuharsoissaan, valkovarren viiva hieno, kautokenkä, käsi pieno alla valkohansikkaan.

Mut jos ripsen alta salaa salaman vain silmä lyö, koko Kastilia palaa, säilät surmantöihin halaa, monta silmää peittää yö!

Kenpä arvas hurmioita, joita hurja mulle soi, kenpä laski suuteloita, lemmen kuiskehia noita, jotka yöhön huminoi!

Kenpä arvas aamujansa, kuinka sorja sirkuttaa, kun hän pauloo poveansa, vyöhön kirjisolkeansa sormin siroin solmiaa!

Hovipoika, airueni, käykäämme yön helmahan! Laulajaiset armaalleni laita, jotta rakkauteni raikuu yli Espanjan!

ILTA.

Päivä laskee, viihtyvät vienot veet,
ruskossa uivat rannat kyyneltyneet.
Lakkas sirinä sirpin, hälinä työn.
Kyläinen kuisti verhouu vaippaan yön.

Kaikk' on hiljaa, talokset veräjineen vetehen kuultaa. Tähdille yksikseen Halli vain haukkuu. Arasti akkunan alla tyttönen hiipii niitulla kimaltavalla.

MERIHELMET.

Kaiu merihelmein kannel, vieno virpiviita soita! Maa ja taivas, kaikk' on täynnä mielikuvain karkelolta.

Kutoo kuudan kirjo voitä, heittää helkkyväistä routaa. Unet jäisen veden reunaa niinkuin joutsen parvet soutaa.

Kuultaa merenpohjan yöstä haaveen kummat kultakennot, helaa meri-menninkäisten simapillein äänet hennot.

Herää loihtuun, syttyy hehkuun kivettyneet kaunomuistot, halki kuolon kuvastimen puuntaa koralliset puistot.

Siintää simpukkaiset riutat sydäimestä synkkäin vetten, kimmeltävät kimalaiset niinkuin etsinnässä metten.

Soiko ilma? Vaiko täällä sielussa vain outo jokin? Saaren merellisen yllä lyövät siivet myrskylokin.

PILVILINNAT

VAELTAVA APOLLON.

Ma laps olen Leton lempeän ja korkean Aurinko-Taaton, sain syntymälahjaksi laulujen maat, runoimpien valkean saaton.

Sain mielen-ankean ainaisen ja vaeltaja-sauvan käteen, sain soittimeks sykkivän sydämen ja kieleksi päivän säteen.

Myös kauas-ampuja katseen sain.... Kaikk' yllätän kohtalon nuolet: elonlangat tiedän ma lyhviksi ja pitkiksi elämän huolet....

Sitä rakkaampi, kauniimpi, kalliimpi on joka helkkyyvä riemun hetki. Mun retkeni tomun lapsien luo on auringonsätehen retki!

Mun tieni vie sykkiväin sydänten luo.
Ken antavi laulun parhaan?
Mua temppelin harjalta vetää pois
halu hukkuvain hetkien tarhaan.

Mua Olympon onnesta vetää pois halu huolihin ihmislasten. Mun harppuni heljä helistä voi vain ihmisen rintaa vasten!

On muuten mykkä Muusien suu ja tyhjä mun marmoripääni, jos ei sieltä ihmisen ikävä soi ja ihmisen tyttären ääni.

Vala kultia Aurinko-Taattoni suur' yli karkelokenttäin maisten! Tuost' onnesta turhasta osani vien ja neidoista kuolevaisten!

Otan aurinko-morsion itsellein syvän tummuuden kartanoista, ja tuon kun ma vaatetan valkeuteen, ei valkeampaa ole toista!

Hän välkky ja helkkyy ja helisee, hän syömmensä soitoksi lainaa, ja häntä ma kiitän, jos päähäni ken runoniekkan laakerit painaa!

PILVILINNAT.

Asunut ma olen noissa kirkkahissa, korkeissa, kauan, kauan, aina, aina: suven nuoren sunnuntaina, vielä paljon myöhemminkin hälvettyä aamun häivän, askarteessa arkipäivän. Uupuessa elon sotiin sinne palannut kuin kotiin.

Siellä oli lapsuuteni armas kehto, tarun, lemmen, mielikuvain ensimmäinen leikkilehto.

Oli kehto ruusupuinen tuolla ruusuprinsessalla, tuutijana hymysuinen hämyyn tyttö taivahalla.

Ajat vierä, ajat muuttui. Lakkas lehto tuutimasta unelmien ruhtinasta. Kovat vallat leikkiin puuttui. Iski tulta ukon nuoli, iski puhki terhentarihain: laukes lumot haaveen harhain, kaikki linnan ruusut kuoli.

Katsoin niinkuin havahtuva; uusi oli maailmankuva edessäni, ensi kerta katse kiersi yltä, alta, silmä kantoi laajemmalla. Näin ma maita tuhatlunun, näin ma viisi valtamerta, kaikki täynnä elämätä kuolevata, syntyvätä, työtä turhaa kumman suvun muuttuvaisen, murtuvaisen, vailla määrää matkaavaisen oudon johtotähden yössä, oudon voiman pakkotyössä, voiman, jok' ei säästä lastaan, joka etsiessään uutta, luodessansa ikuisuutta, nousee itseänsä vastaan....

Lausuin julki julman lain: Kuink' ei sortuis pilvilinnat, arat, herkät ihmisrinnat, sortuuhan myös kivilinnat, pantsar-pinnat; katoa kaikki, mitä tehtiin, mitä nähtiin, kuink' ei katois haavekuvat, hengen hennot tuulentuvat!

Kyynel puhkes silmästäni, vedet viljat, kuumat juoksi kaikkien ja kaiken vuoksi. Onko edes Styxin luona vaiva suurempi kuin meillä! Mit' on kuolon virran kuona verrattuna kaikkeen siihen, mikä vyöryy elon teillä! Mit' on kylmyys Lethen laineen verrattuna polttoon meidän, kärsimykseen hengen, aineen, tuskaan määrättömään, jonka tuottaa liekit maailmanpalon, jot' ei saada sammumahan, vaikka vuotaa valkeahan kyynel- sekä hurmevirrat.... Soppeen salaisimman salon kuuluu Tuonen neitten pirrat. Käsi julma tarttunut on elon katkeavaan lankaan, pirstoo kauniin kirjokankaan!

Silmälauta hiljaa vaipuu.... Sielu itkee vanhaa untaan, rinnan täyttää turha kaipuu lapsuus-onnen valtakuntaan....

Pilvilinnat, taivaankaaret, ulapalla avaruuden rauhan hempeet höyhensaaret, jumalien uhrikunnaat hämärässä ikuisuuden, seestykää, oi, jälleen meille! Ihmettä ma rukoelen, sädekehää kärsineille....

Silmälauta hiljaa vaipuu.... Maa jo jalkain alta haipuu, kulkee niinkuin kultalangat pyhät haaveet pääni yli, loihdut vanhat mielen valtaa, aukee, aukee kadotetun paratiisin lauha syli....

Pilvilinnat! Päivän nousten, pimeen mennin kauniimmat kuin koskaan ennen, samat, eikä sentään samat, surun suuren suurentamat!

Mahtuu sinne kaikki kansa, ei vain jotkut, ei vain sadun prinssi kera prinsessansa. Jokaiselle valmistettu sija mieluinen on siellä, kenkään ei oo toisen tiellä, vieras, outo, siellä ei kukaan, kurjinkin saa tulla mukaan.

Näen, kuulen: kulkee kaukوتاivaan rantaa ihmisjoukot sankat, taajat, onnessansa suuret, laajat. Rauhan palmut valkeet hohtaa, päivä paistaa, hyvyys johtaa....

Pyörryttävän pyhät kuvat takaa ajan ankeen, tumman, takaa taiston, surun summan sielun silmään seijastuvat.

Syttyy sydämehen usko niinkuin pilven paltehella punertuva aamurusko. Sortuu, vaipuu, vaipuu vahvat kivilinnat, sortuu heikot ihmisrinnat, vaan ei sorru ihmishengen pilvilinnat! Murtuu päämme päältä majat, mutta raunioilta kasvaa kaunihimpain rakentajat, niiden, joiden heljät kuvat nyt jo kaukaa verhon takaa sieluhumme kangastuvat.

Uupuessa elon sotiin sinne palaamme kuin kotiin.

HÄÄBALLADI.

Kuuluu torvien toivotus ja sadan kavion jymy. Vuoret kaikaa ja tömisee maa, kun ritari häitään ratsastaa morsion nuoren rinnalla. Mut morsion nuoren huulilta on kuollut nuoruuden hymy.

»Neiti marmorin-valkoinen, mihin hukkasit silmäsi säteen? Ole ihana impeni onnekas, et vanki sa oo, vaan valtias: hääkellomme, kuuletko, vastaan jo soit Saat kaiken, min ihminen saada voi, saat kullat ja päärlyt käteen!»

»Ritari hurmehen-punainen, on toinen ylkä jo mulla. Punaverkana puuntavi kirkkoties, välillämme istuu murhattu mies. Varo kosta valkean vainajan: vie toisen meistä hän hautahan, ei koskaan me kirkkoon tulla....»

Ritari hurmehen-punainen näin huus: »Vaikka henkeni hinnan se maksais, niin sua suutelen ja kuolleiden haamuja pelkää ma en!» Kävi ritari syliksi morsiameen: sai suihkavan surman sydämeen, veri purppuroi rohkean rinnan.

Neiti marmorin-valkoinen näin kuiskaili: »Päivät huolen jo päättyy, jo pääsen ma vihillen sun kanssasi, sulhoni ainoinen....» Ja hän nauravi, nauravi, nauravi vaan ja kalpeilla karkeloi huulillaan ilo kaamea mieluolen.

Kuuluu torvien toivotus ja sadan kavion jymy. Vuoret kaikaa ja tömisee maa, kun ritari häitään ratsastaa, ritari hurmehen-punainen ja neiti marmorin-valkoinen huulilla hullun hymy....

HIIDEN JUHLAT.

Nousee tumma tulva-uoma, huuru Vesi-Hiiden luoma. Turja taikoo, lieju liikkuu, kaarnat kukkasina kiikkuu!

Lieju laulaa, Hiisi huokaa: »Imen maasta madonruokaa, kannan pintaan halvan, huonon, parhaan painan pohjaan vuonon.

Kulta virtaan orjat mullan, mutavirtaan orjat kullat! Sukeltaukaa Hiiden sukuun, vesitäiden, -myyräin lukuun!»

Turja taikoo, Hiisi voittaa, syöjättäret yöstä soittaa: kaikki juhliin liejun alle, tietä tehkää Mammonalle!

VANITAS VANITATUM.

Niinkuin raskahat rattaiden raiteet vuosien viivat viiltyy. Maantien reunalle muistoja, toivoja, kukkia kuolleita hiiltyy!

Niinkuin jään yli aaveiden tiuvut menneiden muistelot helkkää. Tieteet ja taiteet, helyä, korua, aurinko-pölyä pelkkää!

Niinkuin tuhanten askelten arpi elämän jäljet syöpyy. Aamun sankarit sairaina, hiljaa tomuhun, tuhkahan yöpöpy....

UKKOSTA.

Kannella yön on kumea jyrinä, kohtalon neitojen värttinän hyrinä.

On ilmassa jotakin raskasta, mätää, on mielissä murhetta, valhetta, hätää, on jotakin liikaa ja jotakin puuttuu, on tunto: sen muuttua täytyy, se muuttuu! Mut vielä on elolla entinen leima: käy toisaalla leikki ja karkelon keima ja toisaalla veljet sorretut huokaa vapautta vaatien, kerjäten ruokaa.... Ja missään ei tyyssijaa lie tasapainon, on aika ahdingon, syyttömän vainon; ei kenkään toistansa ymmärrä, kuule, ei tuomion päivää tulevan luule....

Vain vanhat mummot virsikirjat eessä nuo istuu huojutellen, silmät veessä ja huokaa painain käden sydämelle: on aika valmis Antikristukselle!

On mennyt mielistä tarmo ja kunto, on parhaillakin vain tyhyyden tunto, he toisaalle pyrkivät, toisaalle mennet, he uutehen uskovat, ollen kuin ennen, he tahtovat hyvää ja tekevät pahaa, he ihannetta itkevät, palvoen rahaa, myös ne, jotka kauneimmin soittavat suuta, eivät elämässä tunnusta sukua muuta kuin virkaura-veljen ja rahamies-langon, ja siskon siivillä yöllisen »tangon». Ei sankari uskalla olla kukaan, siks kaikki käy vanhan ja totutun mukaan!

Kohta, kohta jumalat suuttuu, maailman muodot murtuu ja muuttuu!

Mut lapset nuoret näkee nuorta unta, he marjatiellä käyden laulelee: ei mikään peloita, ei pahaa tee, on kaunis, kirkas Luojan luomakunta!

Näin lapset nuoret näkee nuorta unta.

KULKURI.

Jaloin uupuvan raskain suurkaupungin katuja polen, ma unohtaa tahdon, miten orpo ja onneton olen.

Ma unohtaa tahdon melun, melskeen ja ihmishumun, jo kaikkea katson kuin lävitse verhon ja sumun.

Sydän lyömästä lakkaa.... Kai jääksi ja puuksi jo turruin; sydäntuskien taakkaa ma kannoin, kunnes ma murrein.

Sydän lyömästä lakkaa....

Jo aikakin on sen laata.

Hyv' yötä, ihmiset kaikki,

nyt laps käy maata....

NIMETTÖMÄN SANKARIN KUOLEMA.

Ma suurta uneksuun ja tahdoin hyvää, ah, kaikille ja en vain itselleni, ja kaikki unelmani hukkaan meni: viel' ihmispolut huokaa vapahdusta....

Ja on kuin oisi sora-ääntä soinut mun kanteleni, tytär surutarten, siks että soimaan jäi se kaipausta, kun luotu oli uutta maailmaa varten. Ja on kuin oisi kylvämäni aatteet, nuo jumalaiset, saaneet orjan vaatteet, kuin oisin siroitellut hiekkajyvää, mi milloinkaan ei heelmää kantaa voinut.

Jo variseepi elon keitaan puu, jo tuonen varjo yllein laskeuu. Ja laskekoon, en tahdo sitä siirtää: on silloin aika tullut, vuoro mennä, kun hengen nuol' ei entisellään lennä, tuon tiesin, enkä pyytänytkään piirtää ma koskaan nimeäni elon hiekkiaan. Ma muille suon tuon maineen korun viekkaan.

Ma unhoon hukun, enkä sentään huku: käy jäljessäni suuri surman suku, tuo uljas, joka kaikki kärsii, antaa ja kuolla tohtii unelmansa vuoksi, mi aikaa uutta ummussansa kantaa, tuo kaunis, joka vuoksi kauniin kaihon voi kerjuusauvaan vaihtaa konnun, laihon ja heittää henkensä ja elämänsä vain pitääksensä päivää tähtenänsä, mi tietä viittaa, vaan ei päästä luoksi.

Voi teitä, teitä häväistään ja lyödään taas, niinkuin muistan itseäni lyödyn, vaan ette horju vuoksi oman hyödyn, vaikk' iskut vastaan satamalla sataa ja salakytät kantapäillä mataa! Ma teitä muistain keveämmin kuolen, kuin voittaja käyn rajan tuonne puolen....

Ma paljon tehdä pyysin, vähän mahdoin. Ilkkuu työ, min kerran tehdä tahdoin: Sa hullu mies, miss' on nyt untes ummut, miss' on nyt kylvämäsi kukkaiskummut! On eessäsi vain aavat erämaat, ne poroks polttaa unet urhokkaat, kaikk' karavaanit hautaa puolitiehen ja ensiks sun, sun hullun matkamiehen!

Ja viholliset pilkkaa: pivo tuhkaa sa olet nyt, kun kuolon käsi uhkaa, sa ylpeä, mi luulit: ihmisaiivot vois olla ihmisonnen kultakaivot! Nyt, taipumaton, vihdoin taltut, taivut ja nöyrtyvänä ristin juureen vaivut?

Niin, vaivun, vaan en valjun ristin juureen, ma vaivun kaikkeuteen ikisuureen, yöhelmaan jälleen hellän maailmansielun. Kuin pisar mereen, avaruuteen tähti, niin vajoo sielu sinne, kusta lähti.

Mut kuolossakaan untani en jätä, ma elän alkuvoimain elämätä täst' alkain, liikun tulen, tuiskun lailla näill' elon entisillä taistomailla ja niitä tahdon auttaa, joill' on hätä....

Näin ijät läikyn eespäin elon vuossa, oon myötälaulavainen laine tuossa.... Kuin mahla nuori virtaan kevään puissa ajasta aikaan, hermosäikein syvin ma omiani suojaan, ohjaan hyvin, myös sykin tahtiin kanssa urhon rinnan ja kannan, nostan kalpaa taisteluissa eest' uskoni tuon saman, suuren yhä, min vuoksi annoin elämäni hinnan, siks kunnes koittaa ihmisyyden pyhä....

KUVIA UUDENVUODEN-YÖNÄ 1916.

Tulipalo-pakkanen ilmoja viiltää, lailla jääpuikkojen kynelet kiiltää; maassa ui huura, kuoleman kuura....

Silmissä peikkoja, luuranko-kalvoja, valjuja veikkoja, kuu valo-varjoja, Tuonelan karjoja, yön tulipalloja, kummituskuvia....

Veripuna-päivät toistaen ilvein ilmeitä hurjia, ryysyjä kurjia, surman suvia palteille pilvein kauhun haaveina, kalmisto-aaveina riippumaan jäivät....

Mikä hetki nyt lyö? Tää hornan on henkein karkelo-yö.

Mik' on tienoo tää, min kietovi jää, kuva liikkumaton? Ei ihmisten maa. Vaipunut maailma se on.

Edessä sumua, huutoa, humua, tulta ja myrskyä, aaltojen hyrskyä....

Pinnalla erheiden kirjava satu, pohjalla Salliman ikuinen latu: seuraus syystä, renkaasta rengas, tuskien kyystä murhe jalo, murheesta valo, valo ja hyvyys ihmisten vaivaan. Näin ovat vaikeat tiet, ah, taivaan ja onnen varman! Ei voida muuntaa lakia Karman, ei Arjunan suuntaa,

Maailmat vaipuu, nousevi toiset, teot hukkuvat toisten tieltä; ijäti polttavi ihmisen mieltä murhe ja kaipuu.

Käy sfäärien soitto: aamun on voitto!

Tohtiiko ken nähdä sen voittavan, tunnoin kirkkahin katsoa silmihin suurena koittavan valkeuden?

Elääkö ken läpi terhenen?

Jaksaako ken uskoa untaan, kulkea hyvänä, korkeena, syvänä huomenen valkeaan valtakuntaan?

On ilmassa uus, pyhä sointuisuus.

Mut kytkemä on kovan kohtalon, ken kuuntele ei, ken uskonsa uhriksi menneelle vei!

Ken pysähtyy, sen kiertävi syy ja ikuinen jää, yö liikkumaton, kuvat kalmiston: vaipunut maailma se on.

SYDÄN!

Sydän, nyt kasva ja suurru, uskohon uutehen juurru! Pois jätä hourehet hullut, pienen onnesi miete, taikka on loppusi tullut!

Taikka sun sitoo pettymyksien liete, voimasi nitoo murheen muratti tumma, tyhjiys on tultesi summa!

Taikka sa sammutit syyttä liekkisi, jonk' oli määrä syleillä äärettömyyttä; poroksi polttaa väärä, leimuta, lyödä kattohon taivahan kuvun vuoks koko ihmissuvun!

PORTTI-TOKKO.

Vaeltaa vanha Portti-Tokko, jalkapuoli, puolisoskko, muinoin pelimanni oiva, nyt vain maailmanrannan tiellä armopaloin askaroiva kerjäläisnä almun, rahan, kumarassa, murhemiellä.

Usein, näätsen, tuntuu siellä Tanssi-Tokon rintaluissa, joissa ennen polskat raikui niinkuin linnut kesän puissa, synkkä syttö kaihon kumman, silmässäkin kyynelhäivää, niinkuin hellää »hyvää päivää» tekis mieli lapsen tumman; se se tullen iki-illan kutois kauniin muistonsillan ilopäiviin kadonneihin, pito pöytän pikareihin, korvais särpimen ja keiton sydämessä virkaheiton.

Vaeltaa vanha Portti-Tokko jalkapuoli, puolisoskko, kerjäläinen almun, rahan, kompuroiden kotipuoleen, kotipuoleen kuolemahan.

Huokaiseepi, henkäiseepi, jalkatyngän oikaiseepi maantien viereen pitkäksensä. Tuumaa: »Lepään tässä hetken, aina ehdin tämän retken, ei lie tässä juoksun taksaa, menen minkä lystiksensä hevose-ton kenkä jaksaa; korpi koti kulkijalla tällä ilman kannikalla!

Mitäs tuosta, kunhan vaimen eväslaukku paisuvainen oisi tässä vierelläni! Ylimmäinen ystäväni, ehompi kuin eväslaukku oisi sentään pieni naukku tuohon vanhaan arpirintaan, vaikka ehkä vanhaan hintaan: Jos vain joku Tokon juotti, vinkuis vieläi polskan nuotti, vielä käsi kankee solkkaa katrillia, sottista ja mamsel Netan valssia ja Risu-Miinan kuolinpolkkaa. Hohhoh jaa, ei taida kenkään enää maailman aikaan tähän viettää pitoja ja häitä! Hyh, ken huolisikaan näitä nykyajan äksypäitä jalkapuukseen miehelähän!

»Suokaas, nuori neiti, lantti», noin jos lausun, niinkuin tantti heti saarnan pitää: »Tokko, nokkas punottaa kuin kokko; mikä lienet, viinanjuoja, vanha varas, laiska ruoja!» Toisilla ei aikaa almuun, heili' on kiire voiton palmuun, parantamaan maailmata, jotta oikein suora rata saatais taivaan valtakuntaan! Karsain naamoin, kyisin kielin, kitsain, häijyin, hyisin mielin työntävät he Tokon harmaan tieltään pyhäiseltä pois. »Hui hai! Hiton synkkää varmaan heidän taivaassansa ois!»

Tokko muistaa nuoruus-untaan, näkee monen heljän kuvan silmäkalvoon sokeahan tähti-yössä kuvastuvan.... Hyhmä hiipii kannon päähän, maat ja vedet riittyy jäähän, sentään leijaa keijut hempeet vanhan soittoniekan yllä sulattaen mielen vahan unikuvain hyväilyllä.... Karkeloin käy kuvat lempeet.

Ja hän kiittää, kosteleepi jälleen morsion ja sulhon, joka kukkuraisen kulhon, joka navetan ja kiulun, kaikki, jotka iloinneet on säveleissä Tokon viulun.... Muistaa myöskin hollituvan, joka sokon silmän yössä kantaa sädekehää kodin, jossa tuntemaan hän tuli kaiken, josta sydän sulii: sinisilmät, valkoliinan – veikot lystit luona viinan, lieden lämmön sekä todin.

»Siinä keidas», huokaa Tokko, nyt kuin tomumaja tämä sekin maailman hävittämä! Pyhäkoulu paras, vaikka kaikenlaisten tanssipaikka, harhaan menneen hellä maja, maan tie-varkaan rahapaja, koti armas köyhän, jossa harmonikan halpa ilo, päreliekin pieni kilo lisäs kiimaa untelossa. Sadat naitti vanha palkki, sadat juotti vieno kalkki, paras paloviina Turun, paras pappi sydänsurun....

Tokko naurusuin jo nukkuu muinais-aikain kuvitelmaan, niinkuin lapsi metsän helmaan, kattonansa naavakuusi. Mielestänsä häipyä, hukkuu maailma uusi, aika uusi, aika aatteen, aika miekan, mutta oudon vieras, kova sydämelle taideniekan, jolle luona kansan tylyn jäi vain yksi virka: hylyn.

Tokko vanha siirtyy tieltä, viulu soittaa muiston kieltä: Häät on jälleen uljaat hällä, päälle uusi valkopaita, valmistettu kultalaita Tuonen neidon värttinällä

Hän, mi lauluja jäi vaille, vierii isäin laulumaille.

SYYSTÄHTIEN ALLA.

Tähdet syttyvät syys-yön yli: kuololle kypsyy viljaa. Jäähtyen vaipuu aallon syli. Taivas ja maa on hiljaa, hiljaa niinkuin valkea hanki, vaiti niinkuin elin-ijän vanki. Piilossa pilven kuin itkevä rusko ihanin usko....

Ikuiset tähdet, teillä on aikaa, meillä on vain, ah, hetki! Miksi kuin ilkkuvaa, tummaa taikaa tääkin lyhkäinen retki? Ehdimme syntyä, ehdimme kuolla, ja yhä on päivämme pilvessä tuolla. Missä se viipyy, viipyy yhä valomme pyhä!

Tähdet kulkevat tietään pitkin....

Lensikö, lensikö tähti!

Toivoinko jotain, vainko ma itkin!

Mistä se huokaus lähti?

Taisi se tunkea hankien alta,

täältä ja kaukaa, kaikkialta.

Kajasti hetkisen niinkuin rusko

ihanin usko....

Ikuiset tähdet, teillä on aikaa, meillä on vain, ah, hetki! Ijäisyys, hetki, terhentä, taikaa! Kaikella sama lie retki. Kaikki me rientäjät tähtiä liemme, auringon helmaan pyrkivi tiemme, pyrkivi, vaikka ei pääsisikään. ijästä ikään....

MERENKULKIJAT.

Ihmisyyttä, kytkettyä alkuyöhön, maahan mustaan, kauan kalvoi poltto, kaiho, kauan vartoi

vapahdustaan.

Niinpä unten ulapalle, yöhön, outoin tähtein alle lähti hento haavehaaksi, tutut rannat jätti taaksi!

Halki hyrskyin hämärtyväin unipurren merimiehet viiltää merta viitatonta.... Kesken tummaa tietään monta vaipuu alle aalton syväin.

Hyrsky, usva venhon eessä, humu tuulen yksinäinen, valkamana jänkä jäinen uran uuden uuttajilla. Saatto suuri vanaveessä, laivat, lautat lainehilla, riemulaulu helkkyväinen, kukkaissaaret, päivän manner lempeä ja leutosäinen!

Kimmeltää jo kauniit kaaret alkuöisen heimon yli, laupiaamp' on luonnon syli, kukkaa täynnä kukkaissaaret.

Rakentaapi kansa majan kurkihirren armaan alle, huutaa merenkulkijalle pirtistänsä lämpimästä:

Aika laata etsinnästä, nääthän, elo ennättää, säily, säästä, tänne jää, tielle uuvut, ennenkuin sun untes kevätpuu käy lehtiin!

Mik' ol' unta, se jo tehtiin, hyvä löyttiin, kaunis nähtiin, tässä matkan määränpää, säily, säästä, tänne jää, sato vaivastasi niitä!

Sankar satusaarten vastaa:

Ei se riitä, ei se riitä! Valkamassa unten haaksi väsyy, vettyy, maatuu maaksi. Katsoin, katsoin liian kauan kauneuden ylhään soihtuun, vaivuun ulappojen loihtuun.

Sydämessä uhripalot mielikuvain kieltää rannan rauhan merenkulkijalta. Siintää siniyöstä valot, virvat kaukorantamalta.... Laulaa tuuli aavan meren, haastaa halu, sylke veren maasta yhä ylhemmästä, työstä tekemättömästä!

Jälleen pursi ylväs yöpöy aukeoille aavemmille, kokka uljas usvaan viiltyy. Kajo kaukorannan syöpöy syvään rintaan yksinäiseen, rauhatonna sykkiväiseen. Sydän hehkuu, palaa, hiiltyy.... Aalto monet alleen sulkee. Ijät sama kaipuu kulkee sankarilta sankarille. Tunto tuon ei koskaan totu valmiiseen, pois tunkee uuteen katse, tuntemattomuuteen....

Rauhan laaksot, helpot hetket muille säästää rohkee rotu, itselleen vain kauniin surman, vaahtopäisen vaaran hurman, levottomat löytöretket.

Ijän kaiken ulapalla haavehaaksi tietä piirtää. Joka voitto, muille löytty etäämmäksi määrän siirtää.

UUDEN IHMISYYDEN KUORO.

Päivään me nousemme, auringon ahjossa taottu on jousemme! Valkeuden voimalla maailman voitamme, vapauden virsiä vangeille soitamme, oikeutta vaatien, lakia laatien hyvyydellä! Itselle ankarin, toiselle hellä, laki on sankarin!

Oman rintamme taulu ylin määrä on josten. Näin sankarilaulu soi ilmoille nousten:

Ylös yöstä me käymme ei mielellä herran, ei orjan, ei loisen, ei harteilta toisen, vaan vapaina kerran, oman itsemme onnessa määrämme nähden, oman itsemme nostaen toisten tähden!

Oikea onni on ihmisen vasta, koska hän laannut helyä onnen on tavoittamasta. Onni on sukua murheen jalon, hiljainen pyhättö sydämen lämmön ja aivojen valon, aurinko pohjalla sielujen syväin, paistava ylitse pahain ja hyväin.

Hälvene häivä, sielujen yöhön valkene päivä kirkkaana koittaen! Voitamme maailman itsemme voittaen!

SISÄLLYS:

HUURRETTA

Harmaat päivät
Hämärissä
Mummo
Varjot
Syksy
Koti
Pai koirani mun
Ensi lumi
Salainen syy
Onnen ovi
Orpo
Huurretta
Oi äiti!
Palkovenholla
Takatalvi
Yksinäiset
Vanha kantelo
Talvikulkuset
Muisto syttyy
Lieden luona
Tule yö!

JAURI JA HELJÄ

VALOHÄMYÄ

Piilipuu
Lähteet
Kevät-unta
Varjoon painuja
Kuu valkea käy
Soutaja
Suvilempää
Uneksija
Mainingit
Kuin syksyn päivä himmee
Fingalin luola
Medusan pää
Kolme tyttöä pientä he surmasi
Simpukka-sydän
Aamukuva
Tulpaanit
Korennot
Andalusiatar
Ilta
Merihelmet

PILVILINNAT

Vaeltava Apollon
Pilvilinnat
Hääballeadi
Hiiden juhlat
Vanitas vanitatum
Ukkosta
Kulkuri
Nimettömän sankarin kuolema
Kuvia Uudenvuoden-yönä 1916

Sydän!
Portti-Tokko
Syystähtien alla
Merenkulkijat
Uuden ihmisyiden kuoro

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LIESILAU LUJA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do

copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.